

NAŠA

SKUPNOST

IZDAJA ZA SLOVENIJO
LETO IV STEV. 6
BEOGRAD
23. marca 1958
IZHAJA VSAKO DRUGO NEDELJO
CENA 10 DINARJEV
Letna naročnina 250 din

GLASILO PREDSEDSTVA ZVEZNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE

AKTUALNA TEMA

PRED SEDMIM KONGRESOM

Te dni je bil objavljen osnutek programa Zveze komunistov Jugoslavije. V najkrajšem času je bil razpečan in razprodan ves prvi del naklade tega programa, ki šteje 100.000 izvodov, a v nekaj dneh se bodo pojavili v knjigarnah tudi izvodi iz drugega dela naklade. Na sestanku izvršnega komiteja CK ZKJ, ki je bil dne 20. t. m., je bil določen dan, ko bo sedmi kongres začel delo, določili pa so tudi predlog dnevnega reda. Vse to nam pove, da nas od kongresa loči le še nekaj dni, njegovo bližino pa že čutimo po tem, da vpliva na vse naše politično in družbeno življenje.

Posebej moramo zabeležiti pozornost, s katero je naša javnost sprejela osnutek programa. Ta pozornost priča o veliki zavednosti naših delovnih ljudi in o njihovem poglobljenem interesu za osvetlitev sprememb, do katerih je prišlo v sodobnem svetu, s tem smislim pa tudi za spoznavanje novih pogojev, v katerih se razvija boj za socializem pri nas in po svetu. Živimo v času, ko postaja socializem čedalje bolj stvar prakse vseh narodov, postaja čedalje bolj enoten svetovni proces in svetovni sistem.

Ze sedaj, ko je osnutek programa v razpravljanju, oživlja interes naših ljudi za ideološka in politična vprašanja, odpira perspektivo, širi revolucionarni horizont in nam pomaga, da spoznavamo objektivne procese in gibanja po svetu in pri nas ter svoje mesto in vlogo pri vsem tem.

S proučevanjem osnutka programa bomo dočakali sedmi kongres še bolj pripravljeni. Postali bomo še bolj aktivni v boju za zgraditev materialnih pogojev in novih odnosov v socialistični družbi.

Lahko smo ponosni, da imamo take člane Zveze komunistov in da imamo take delovne ljudi v Socialistični zvezi. Njihovo interesiranje za teoretične in politične postavke, ki jih vsebuje osnutek programa, je samo odsev politične zrelosti naših ljudi.

POSAMEZNE UKREPE PRILAGODIMO SPLOŠNIM SMOTROM

Novi sistem razdelitve dohodka gospodarskih organizacij je izhajal iz načela, da se morajo dohodki komun formirati predvsem iz osebnih dohodkov državljanov. To je temelj, na katerem morajo ljudski odbori graditi svoje plane in zagotoviti tiste potrebe državljanov in v takem obsegu, kolikor to dopušča razvitost komune ali kolikor to dopušča razpoložljivi dohodki državljanov, ki živijo na tem ozemlju. To je, razumljivo, izhodišče. Zveza, ljudske republike in okraji bodo upoštevali nekatere neodložljive potrebe gospodarske graditve posameznih področij dale na razpolago določena sredstva, da bi bilo mogoče zadovoljiti nekatere temeljne potrebe vsake komune. Ostane pa kot bistveno, da je nadaljnji napredek komunalnih služb odvisen od obsega zaposlenosti in ravni dohodka državljanov vsake posamezne komune.

V takem sistemu je naravno, da so se organi komune usmerili k proučevanju virov dohodkov prebivalstva, iz katerih je mogoče zagotoviti povečanje dohodkov komune. Mnoge prej zastavljene oblike zbiranja dohodkov, kakršne so krajevni davek na promet, razne takse za usluge, ki jih komuna opravlja državljanom, realnejše plačilo komunalnih uslug itd., so postali sedaj čedalje bolj važni viri dohodkov. Tako se je začel tudi proces oblikovanja realnih cen posameznih komunalnih uslug in postopno odpravljanje subvencij, ki so jih v raznih oblikah dobivali državljanji z nizkimi cenami komunalnih in drugih uslug, kar je zamegljevalo dejanski obseg potrošnje prebivalstva in vodilo k nerealnemu izkazovanju realne plače delavcev.

Taka usmeritev ljudskih odborov je nedvomno pozitivna. Če že v začetku izvajanja sistema opozarjamo tudi na nekatere negativne pojave, tega ne delamo iz razloga, ker bi taka usmeritev ljudskih odborov splošno vzeto ne bila pravilna, temveč zato, ker bi prav pretiravanja v tej usmeritvi lahko vrgla senčo na vso osnovo komunalnega finansiranja in spravila v negotovost tudi nekatere izmed postavk novega načina razdelitve skupnega dohodka gospodarskih organizacij.

Preden bomo opozorili na nekatere negativne pojave, moramo predvsem pouda-

riti, da je v l. 1956 ena izmed temeljnih nalog, ki jo je določil družbeni plan — povečanje življenjskega standarda delavcev in zagotovitev stabilizacije tržišča in vsega našega gospodarstva. Ta splošni smoter in naloga mora biti potemtakem tudi temelj vseh planov komun in določanja vseh posameznih planskih nalog v lokalnem obsegu kakor tudi pri dajanju pobude za ustvarjanje novih virov dohodkov. Vedno se moramo zavedati, da

Napisal: Kiro GLIGOROV.

ne smemo spraviti v negotovost izpolnitev te bistvene naloge. Pri tem je v velikih komunah, posebno pa v mestih in industrijskih krajih, to vprašanje toliko bolj občutno, ker prizadenejo nove obremenitve dohodkov prebivalstva predvsem delavce in uslužbence in lahko potemtakem neposredno vplivajo, da naloga povečanja življenjskega standarda ne bo izvršena.

Praksa nekaterih ljudskih odborov

Če upoštevamo to pripombo, tedaj moramo ugotoviti, da so v posameznih mestih in industrijskih krajih v teznji, da bi izkoristili vsa pooblastila, ki so jim dana z novim sistemom razdelitve skupnega dohodka uvedli dodatne davke v raznih oblikah, pri katerih ni mogoče, da ne bi vplivali v neki meri tudi na otežkočenje dosege naloge, da se poveča osebna potrošnja delavcev. Tako so na primer posamezni ljudski odbori uvedli krajevni davek na ves promet z industrijskim blagom in izkoristili maksimum pooblastil, ki so jih dobili z družbenim planom in drugimi zveznimi predpisi, zatem pa so poleg tega sklenili uvesti tudi dopolnilni davek na osebni dohodek, povišali so davek na promet z obrtnimi in gostinskimi uslugami, alkoholnimi pijačami in končno so zvišali tudi nekatere cene komunalnih uslug.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Vsak izmed teh ukrepov, če gledamo nanj posamezno, je lahko upravičen, posebej pa, ko gre za uvedbo nekaterih davkov in taks na alkoholne pijače ali drugo potrošnjo, ki ni osnovnega pomena za standard delavcev. Kjer koli pa je prišlo do kumulativnega uvajanja več takih davkov, se očitno ni računalo z nalogom, da se zagotovi planirano povečanje življenjskega standarda delavcev. V posameznih mestih je na primer mogoče ugotoviti, da lahko znašajo tako uvedeni dodatni davki in takse do štiri in tudi pet odstotkov osebnega dohodka delavcev, a družbeni plan določa, da se bo realna potrošnja delavcev povečala le za osem odstotkov. Če pri tem upoštevamo, da je z vrsto ukrepov, ki so bili uveljavljeni z družbenim planom in kasnejšimi zvezni-

mi predpisi, omejena možnost povečanja osebnih dohodkov delavcev, da bi čimprej dosegli bolj stabilne odnose na tržišču in preprečili težnjo k poviševanju cen, tedaj je očitno, da ta in taka politika zveznih organov in te odločitve komunalnih organov niso vedno med seboj v skladu, niti niso na isti črti.

Ni nobenega dvoma, da so ljudski odbori sprejemali take odločitve pod pritiskom vrste nerešenih in važnih potreb državljanov svoje komune. V svoji temeljni usmeritvi pa morajo ti organi pri odločanju o novih davkih in taksah upoštevati, kako bodo ti ukrepi vplivali na izpolnitev nekaterih temeljnih nalog, ki so postavljene v naši gospodarski in splošni politiki, in ali so ti ukrepi na tej črti ali pa se morda od take postavljene črte odmikajo in za koliko.

predvsem iz zaslužka pri prometu s kmetijskimi pridelki, a ne iz rezultatov, doseženih v proizvodnji, lahko v neki meri vnesejo napačno usmeritev v vse poslovanje zadrug. Podzavestno se bodo usmerile mnogo bolj k dejavnostim v prometu, kjer so v pomanjkanju kmetijskih dobrin znatni viri za povečanje dohodkov zadrug, a manj se bodo usmerile k pospeševanju proizvodnih dejavnosti, kjer so za dosego določenih rezultatov potrebni znatno večji napor.

Tudi v tej usmeritvi je potrebno torej najti neko mero tako zaradi pravičnega razvoja samih zadrug, a prav tako tudi zaradi zagotovitve, da bodo temeljni smotri družbenega plana uresničeni: da ne bomo spodbujali tistih činiteljev, ki motijo tržišče in da ne bomo ogrožali povečanja življenjskega standarda prebivalstva, s katerim računamo.

Ni nobenega dvoma, da so potrebe kmetijstva po denarnih sredstvih in skladih čedalje večje prav zato, ker je prišlo do pozitivnih sprememb tako v usmeritvi zadrug kakor prav tako tudi v usmeritvi kmetijskih proizvajalcev v proizvodnjo. Dolgo zapostavljeno področje terja, ko je prišlo do oživitve njegovih notranjih sil in možnosti, znatna sredstva za svoj prihodnji razvoj. Vsa naša skupnost in tista gospodarska področja, ki so v ugodnejšem gospodarskem položaju, kakršno je na primer industrija, morajo pomagati razvoju kmetijstva in mu dati na razpolago del akumulacije, ker je to pogoj za splošni hitrejši razvoj vsega gospodarstva. Za uresničenje tega smotra pa ni potrebno, da pritiskamo na cene ali da tako preporazdeljujemo sredstva, da lahko spravimo v negotovost uresničenje nekaterih temeljnih proporcij, ki smo jih planirali.

Tako usmeritev komun kakor usmeritev zadrug, da bi prišle do več dohodkov, da bi se hitreje razvijale, se lahko uresničujeta samo postopno v skladu z našimi splošnimi gospodarskimi možnostmi.

Podobni pojavi — le na drugem področju

Čeprav niso v neposredni zvezi s tem pojavom, ker gre za popolnoma drugo področje, vendar nekatere manifestacije poslovanja naših zadrug opozarjajo na podoben problem, ki ima lahko podobne posledice kakor pretirano obremenjevanje osebnih dohodkov mestnega prebivalstva po komunah. Govore je namreč o naravni težnji kmetijskih zadrug, poslovnih zvez in drugih združnih organizacij, da si v splošnem poletu, ki je nastal v zvezi z oživitvijo njihovega dela, prizadevajo, da bi čim več akumulirale, da bi čimprej postale nositeljice kmetijske proizvodnje, kooperacije z individualnim proizvajalcem in odkupa kmetijskih pridelkov. Smoter take njihove težnje je, da bi čimprej ustvarile svoje sklade, ki bodo zadrugam omogočile, da bodo dobile svojo materialno podlago in da bodo, ko bodo razpolagale z družbenimi skladi, ustrezno gospodarsko vplivale tako na preobrazbo kmetijske proizvodnje kakor enako tudi na družbene odnose na vasi.

Mnogo boljše je imeti take zadruge kakor zadruge, ki poslujejo z izgubami, ki se ne zanimajo za nastajanje svojih skladov in za povečanje svoje delavnosti. Toda tudi to je točno samo v neki meri in do neke meje. Zadruga naj vzpostavi trajnejše odnose zaupanja in neposrednega gospodarskega sodelovanja s proizvajalci na daljši rok, a ne da čim več zasluži tako, da izkoristi položaj na tržišču. Skrajni smoter njene aktivnosti je čim hitrejši razvoj proizvodnje in vključevanje v raznih oblikah drobnega proizvajalca v moderno gospodarstvo in v socialistične proizvodne odnose. Ni potem takem dobro in upravičeno, da teži zadruga s tem, ko se ravna po možnostih zaslužka, ki jih nudi danes neurejeni promet, za realiziranjem neupravičeno visokih razlik med cenami, ki jih prizna proizvajalcem, in cenami, ki jih realizira, ko te pridelke proda potrošnikom.

Toda ne samo to. Taka usmeritev pomeni tudi izkoriščanje izjemno ugodnega,

da ne rečem monopolističnega položaja pri odkupu, za povišanje cen kmetijskim proizvodom, ki so zelo važni za standard mestnega prebivalstva. Čeprav se niti od daleč ne more trditi, da je temeljni vzrok stalnega povečevanja cen taka težnja po realizaciji velikih razlik pri cenah, ki se pojavlja pri zadrugah, ker je vzrok za povišanje cen predvsem v objektivnih odnosih, v ponudbi in povpraševanju po kmetijskih pridelkih, vendar imajo neopravičeno velike razlike med odkupnimi in prodajnimi cenami kmetijskih pridelkov, ki jih realizirajo zadrugne organizacije, določen vpliv tako na splošno raven cen kakor tudi na tempo porasta teh cen.

Smoter težnje, da bi ustvarili čim večje sklade v zadrugah, je, kakor smo omenili, usposobiti zadrugo, da bi investirala v kmetijstvo in da bi se iz nje razvil temeljni gospodarski činitelj na vasi. Toda po drugi strani, če se ti skladi formirajo

OBVESTILO NAROČNIKOM!

Kakor smo že objavili, preneha »Naša skupnost« s to številko izhajati. V prihodnje bo izhajala kot priloga »Komunist«. Obveščamo naročnike »Naše skupnosti«, da bomo njihovo naročnino preračunali v naročnino na list »Komunist«. Kolikor pa kakšen naročnik tega ne bi želel, naj to sporoči naši upravi v Ljubljani, Beethovnova ul. 2 in navede, da naj se mu ostanek vplačane naročnine vrne.

Redakcija